

udtalte, at disse Ræstkøbesummer vare ganske smaa Summer, hvormed han mente, at Betælsen ikke vilde blive særdeles stor for den enkelte Statteholder, vil jeg indrømme, at der er noget i det. Men vi vide jo, at mange Bække smaa gøre en stor Aa, og fordi vedkommende har en saadan ikke stor Prioritet i sin Ejendom, er der intet til Hinder for, at han ved Siden deraf kan have meget stor 2den Prioritet, hvoraf han maatte svare en højere Rente. Derfor vil jeg meget anbefale dette Forslag til det høje Tings Beslutning.

S. Hage: Ja, hvad Spørgsmaalet under Punkt 2 angaar om Renten af de i Domænegobserne indbestaaende Ræstkøbesummer — for Resten er det jo et lignende Tilfælde, som det ærede Medlem for Standerborg (S. Sørensen) sigter til i sit Forslag — kan jeg jo ikke nægte, at Mindretallet ikke har kunnet gaa med dertil, væsentlig af de Grunde, som den højtærede Finansminister har udtalt. Samtidig dermed er dette Mindretal selvfølgelig ikke blind for, at der er en vis Konsekvens, som netop fra Statens Side ikke bør oversees. Kommer man overhovedet ind paa Spørgsmaalet om at nedsætte Renten til $3\frac{3}{4}$ pCt., er der en vis nødvendig Logik, der fordrer, at man skulde føde mere i de enkelte Tilfælde. Saadan som Forholdene imidlertid ere overalt i Verden, vil man altid gøre gældende, at naar den ene har faaet, vil den anden under nogenlunde lige Forhold ogsaa have. Derfor ser jeg meget vel, at disse Krav ere blevne stærkere nu ved den Nedsættelse, som har fundet Sted for Sorø Akademis Vedkommende, og intet som helst Forsvar for, at der er Forskel paa de Tilfælde, vil jo i Længden, især lige over for en mer eller mindre uklar Folkestemning, have den fornødne Kraft til, jeg vil ikke sige at aflaa et Angreb, men til at forhindre, at der rejses Agitation og Krav. Smidlertid er der en Hovedbetragtning, jeg maa gøre gældende her. Det er jo nemlig ikke saaledes, at alt, hvad der kunde være Tale om at vise af Opmærksomhed mod Landbruget, væsentlig er knyttet til dette Rentespørgsmaal; thi var det det, vilde Mindretallet — jeg tror her at kunne tale paa Mindretallets Vegne — sikkert føle sig forpligtet til at gaa til Rentenedsættelse ogsaa paa andre Punkter, selv om det ikke var absolut paabudt af den finansielle og økonomiske Nødvendighed paa Pengemarkedet. Men vi ere jo for Dels blevet ligesom overvældede af ny agrariske Lovforslag, som sigte til en total Omvæltning i Statteforholdene og paa mange andre

Punkter, alt sammen mer eller mindre sigtende til at lette Agerbrugets Tryk over de nuværende Konjunkturer. Det er baade Motivet, hvorfor det fremsættes, eller dog et af Hovedmotivene, og det er til Dels ogsaa den Bane, hvorunder Ministeriet skulde føre disse Love igennem. Naar dette er Tilfældet, forekommer det mig, at man har Lov til at holde noget igen paa andre underordnede Punkter og se, hvad hele denne Kamp vil føre til, og hvorledes man vil komme frem ad denne Bane, og hvilke Resultater der ville kunne opnaas. Altsaa, ved disse Smaating — det drejer sig jo i Virkeligheden kun om smaa bitte Prioriteter og ganske smaa Realbyrder — hvor Betælsen i Virkeligheden ikke har nogen større Betydning, har Mindretallet ment, det var foretst og rigtigst, saaledes som Finansministeren udtalte, ikke at gaa videre, end det kan forsvares fra Statsklassens Standpunkt, og derimod lade det agrariske Synspunkt, om man vil, Hensynet til at lette Agerbruget, koncentrere sig om de store Forslag, der ere blevne forelagte. Skulde det saa fra andre ærede Medlemmers Side, som f. Eks. fra de to sidste ærede Taleres Side, blive bebrejdet Mindretallet, at det ikke er gaaet med til Forslaget, vil jeg udtale, at vor Stilling til disse Forslag selvfølgelig påvirkes af Udsetningen til at saa gennemført disse store Love, som i det hele selvfølgelig ville lette Agerbruget. Skulde disse Love, hvad jeg ikke vil haabe, mere eller mindre strande eller skydes ud i en uvis Fremtid, tror jeg, at Konsekvensen af den Rentenedsættelse, der er stiftet paa Sorø Akademi, vil — hvis Pengemarkedets Stilling ellers er uforandret —, hvad enten det er logisk eller ulogisk, føre til, at vi blive nødt til at nedsætte Renten paa andre Punkter, og saa vil Mindretallet til den Tid selvfølgelig forberede sig sin Stilling.

Ordføreren (S. Hage): S. Anledning af Undringsforslaget om Rentenedsættelse er der saa vel af den ærede Minister som af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) fremfat en Del almindelige Betragtninger. Jeg skal ikke komme ind paa, hvorvidt de kunne anses for at være mere eller mindre rigtige. Opfattelserne i saa Henseende kunne med Føje være forskellige. Men jeg finder ingen Anledning til at optage en saadan Forhandling om de mere almindelige Synspunkter, fordi jeg betragter det foreliggende Spørgsmaal som i Virkeligheden allerede afgjort i sit Princip. Det er ikke længere de mere principielle Betragtninger, som kunne være de bestemte